

Fæstebondestanden har en Ret, som han ikke paa nogen Maade veed kan komme tilstede eller komme den til Gode uden igjennem de nuværende Fæstefamilier. Derfor foreslaaer han, at de nuværende Fæstefamilier skulle have den Ret, som dette Forslag gaaer ud paa at give. Der siger han altsaa ligefrem selv, at han ikke har kunnet finde nogen anden Vej til at tage Bondestandens almindelige Ret i Betragtning end den at lade den for hver enkelt Gaard tilfalde de nuværende Fæstere og deres Enker. Og hvad siger Bang om dette Punkt i den Plan, han forelagde Landbocommissionen? Efter at have udviklet det samme som Larsen, at denne Ret bør komme Fæstebondestanden tilgode, siger han, at det kun kan skee paa den af ham foreslaaede Maade, og at det kommer den tilgode her, saavidt det kan skee. Han har altsaa ikke fundet nogen anden Vej til at lade denne Ret komme Fæstebondestanden tilgode, og han siger, at det vil skee derved, at Fæstefamilierne faae denne Fordeel paa hele Fæstebondestandens Begne. Bang og Larsen ere altsaa enige om, at der vel ingen Ret er for den Enkelte, men at der er en Ret for hele Standen, som kun kan komme den til Gode igjennem de enkelte Personer. Det ærede Medlem fra Viborg dødelede dernæst ved Bang, og det ærede Medlem syntes, at han sagde Noget, der skulde svække, hvad jeg under Sagens 1ste Behandling havde anført om Bang, da han gjorde opmærksom paa, at Bang var den, der begyndte med de forhadte Fæsteaucti- oner. Det ærede Medlem giver mig derved en velkommen Leilighed til at oplyse dette Punkt, idet Bang netop i den Plan, han forelagde Landbocommissionen, dømmuer sig selv med Hensyn til disse Fæsteaucti- oner paa en paafaldende Maade. Han siger nemlig der: „Denne gjennem mange Generationer vedligeholdte Vedtægt er bleven saa fast, at den Godsejer, som vilde gjøre det til Regel at udbringe ethvert ledigt blivende Fæste til den høieste Pris ved at aabne en fri Con- currence uden alt Hensyn til Fæsterens Efter- ladte, vilde blive Gjenstand for almindelig Avillie, og den almindelige Misnoie med de i enkelte Tilfælde for nogle Aar siden an-

vendte Fæsteaucti- oner har bevirket, at de igjen ere bortfaldne.“ Dette siger Faderen til disse Fæsteaucti- oner. En bedre Selvfølgelighed kan man virkelig ikke faae, og det er derfor ogsaa et af de værdifulde Steder i den Plan, han forelagde Landbocommissionen, da han her ligefrem selv — det vidste enhver af Landbocommissionens Medlemmer og det vide de fleste Andre — har bedømt Fæsteaucti- onerne med en Oprigtighed, der vel fortjener at lægges Mærke til og at anerkendes. De andre Udtalelser, som det ærede Medlem berørte, skal jeg af den Grund, han selv nævnte, ligesaa lidt som han yttre mig videre om. De ville jo ogsaa komme til at ligge for i deres Fuldstændighed. Det Medlem af Landstinget, som jeg tænker paa, og som endnu er ilive, troer jeg — og det tvivler vel Ingen om — vil være fuldstændig istand til at hævde, hvad han har sagt. Saaledes troer jeg fuldstændig at have feiet for min Dø, med Hensyn til hvad der er fremkommet idag. Jeg troer at have viist, at jeg meget vel veed, hvad jeg gjør, og hvorledes jeg er stillet i denne Sag, og jeg frygter ikke for nogen som helst begrundet Breidelse mod mig i saa Henseende. Jeg skal her som altid gaae frem i, hvad jeg gjør, med al mulig Nabenhed og Offentlighed, men paa den anden Side skal jeg ikke lade noget Midde- l uforsoegt, som jeg er istand til at anvende for at faae Befolkningen i det Hele, hvor man maaskee endnu ikke har indseet det, til at indsee, hvor vigtigt det er, at dette Forhold kommer til en god og retfærdig Ende, og jeg haaber, at Landets Selveiere ville indsee det ligesaa godt som Fæsterne, og at der vil komme en Tid her i Landet, da Folkethinget med stor Fleerhed vel vil vide ved andre Midler end dem, vi nu kunne benytte, at fremme denne Sag.

Indenrigsministeren: Der er idag faldet nogle Ytringer fra den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti), som foranledige mig til at tage Ordet, fordi de forekomme mig væsentlig at berøe paa en Misforstaaelse af, hvad der påse- rede igaar. Naar den ærede Rigsdagsmand saaledes sagde, at jeg skulde have nogen